

FATABUREN

Nordiska museets och Skansens årsbok

FATABUREN

NORDISKA MUSEETS OCH
SKANSENS ÅRSBOK

1963

*"Liten kvällsmusik i herrgårdsmiljö."
Från en konsert i Skogaholm på Skansen
den 14 juni 1962.
Foto Studio Antoni & Geblin.*

Redaktion:

GÖSTA BERG • SAM OWEN JANSSON

MARSHALL LAGERQUIST

Redaktör: Marshall Lagerquist

Omslagets färgbild visar ett utsnitt ur en miniatyr av J. H. Schildt med de svenska drabanterna invecklade i handgemäng med sachsiska trupper i röda uniformer under övergången av Düna år 1701. Se Erik Andréns och Alf Åbergs uppsats Arvid Horns trofétavlor och övergången av Düna i denna årsbok.

La couverture en couleur représente un fragment d'une miniature de J. H. Schildt: Le passage de la Duna en 1701, avec la troupe des trabans suédois aux prises avec les troupes saxonnes aux uniformes rouges. — Voir dans ce même volume les explications de MM. Erik André et Alf Åberg: Les deux tableaux ornés de trophées d'Arvid Horn et le passage de la Duna.

Tryckt hos Boktryckeri Aktiebolaget Thule, Stockholm 1963

Klichéerna från Grohmann & Eichelberg AB, Stockholm

Färgbilden av guldterrinen framställd hos Esselte AB

betydligt senare tids slöjdundervisning, känner väl igen de flesta av dessa arbeten. Men det märkliga med denna samling skolslöjd är dels att det finns så noggranna uppgifter om varje föremål som ingår i den, dels att den blivit bevarad med sådan pietet i så gott som ursprungligt skick av skolslöjdaren-givaren under mer än 60 år och därför nu kan berika museets samlingar inom ett område, som tidigare varit mycket dåligt representerat.

Göran Bergengren

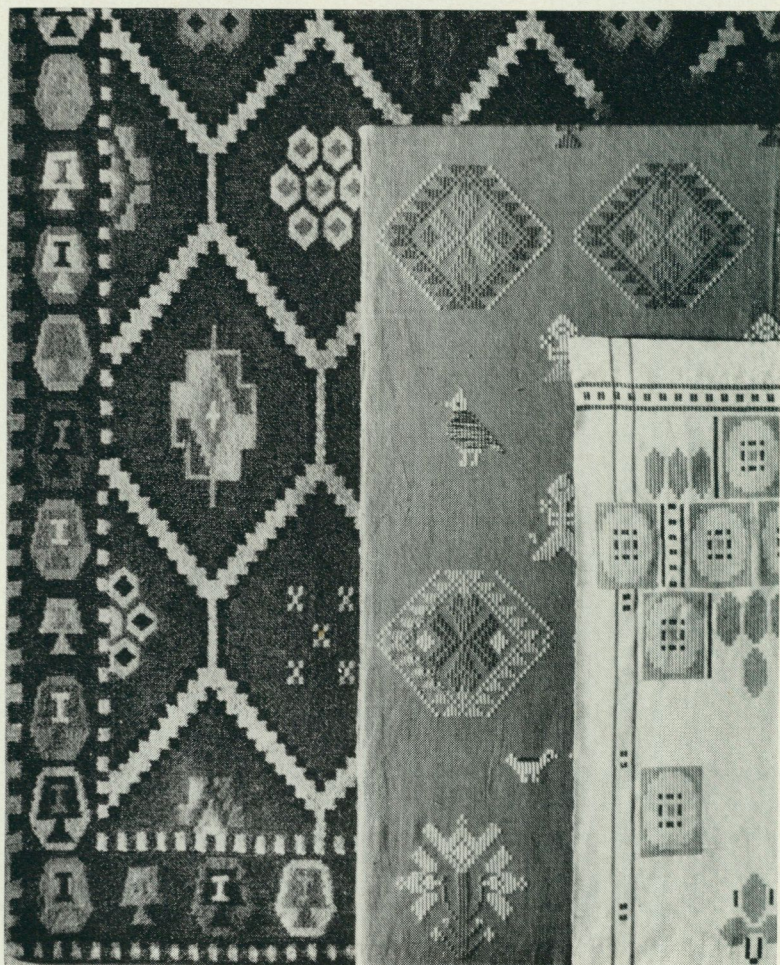
Zusammenfassung

Holzarbeiten aus der Schule.

Werkunterricht wurde im Jahre 1878 in den Schulplan der Volksschule aufgenommen. Die abgebildeten, sowie eine Anzahl anderer Gegenstände, hat der Spender während seiner Schulzeit vor 65 Jahren selbst geschnitzt und bis jetzt pietätvoll aufbewahrt.

HEMSLÖJD FRÅN BLEKINGE

När fru Jenny Widtskiöld sommaren 1917 var på väg till sin årliga sejour i Södertälje — på den tiden en uppskattad badort — kom hon i samspråk med en kvinna i samma kupé. Kvinnan hade med sig en mängd knyten och paket och väckte därigenom sina medresenärers nyfikenhet. Tillfrågad förklarade hon, att hon reste med textilier från Blekinge läns hemslöjd, och nu skulle hon ställa sig på torget i Södertälje och sälja sina varor. Denna tillfälliga bekantskap gav upphovet till en flerårig kontakt. Redan samma höst fick fru Widtskiöld i sitt hem i Stockholm besök av sitt resällskap och köpte av henne blekingska hemslöjdstextilier för 3.500 kronor på en gång, därtill uppmuntrad av sin hemslöjdsintresserade make. Detta innehållsrika förvärv omfattade två flossamattor, en stor och en mindre, två rölakanstücken, en luft gardiner samt ett linnedra-

peri med dukagångsmönster. Genom medel från Nordiska museets Vänner samt genom tillmötesgående från ägarinnan kunde museet i föl förvärva tre av dessa vävnader, nämligen det ena rölakanstället, gardinluften samt draperiet.

Från mönstersynpunkt är rölakanstället det mest intressanta. Varpen är av grovt halvblekt bomullsgarn, inslaget av ullgarn i

många färger med starka kontraster. Mönstret, som är disponerat i spegel och ram, domineras av ett gallerverk av sexkanter, inom vilka inrymmes figurer med geometriska motiv. Ramens dekor består av medaljongliknande figurer, vardera med något enkelt stiliserat motiv. Såväl spegel som ram har melerad botten, spegeln i rött och brunt, ramen i blått och svart, mot vilken mönstret med klara obrutna färger mycket distinkt avtecknar sig, nästan med tredimensionell effekt. Mönstret har vissa drag gemensamma med dem vi känner från den folkliga vävnadskonsten. Men det är också mycket som är nytt, främst kanske förkärleken för effekter med melerade färger. Det är just denna brytning mellan å ena sidan kopiering av gamla textilier och å andra sidan ett självständigt mönsterskapande som är så karakteristisk för textilierna från den tid det här är fråga om och som med full tydlighet framgår även av de två andra föremålen i detta intressanta förvärv.

Inga Wintzell

Zusammenfassung

Hausfleisswaren aus Blekinge.

Durch Vermittelung des Vereines "Samfundet Nordiska Museets Vänner" hat das Museum drei Proben von Kunstgeweben erworben, welche für den Verein "Blekinge Läns Hemslöjd" in den 1910-er Jahren hergestellt und von demselben verkauft wurden.

TING FRÅN VÅR NUTIDA HEMSLÖJD

Då utställningen Tidlös träslöjd i Nordiska museet planerades, föll det sig naturligt att ta fasta på det löfte, som ett flertal hemslöjdsrepresentanter hade givit vid Svenska hemslöjdsföreningarnas riksförbunds konferens för ett år sedan, nämligen att till museet överlämna representativa föremål för att på så sätt bidra till dokumenteringen av hemslöjdsföreningarnas verksamhet. En förfrågan utskickades före utställningen, och närmare 100 föremål inkom